

1 Inleiding

Het amendement Kortenhorst, opgenomen in de overgangswet elektriciteitsproductiesector (OEPS), bepaalt dat bij een algemene maatregel van bestuur (hierna: AMvB) regels worden gesteld met betrekking tot de taak van de beheerder van het landelijke hoge druknet (hierna: GTS) om voorzieningen te treffen in verband met de leveringszekerheid. In het amendement is tevens gesteld dat de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (hierna ook te noemen: DTe) advies uitbrengt aan de Minister van Economische Zaken (hierna: Minister) over de in de AMvB voorgestelde regels. Het onderhavige document is het advies van de directeur DTe aan de Minister.

Het Ministerie van Economische Zaken (hierna: EZ) heeft in het kader van het amendement een ontwerp besluit opgesteld waarin enerzijds regels worden gesteld omtrent de pieklevering en anderzijds regels worden gesteld waarmee een procedure voor intrekking van de vergunning is vastgelegd. Op 25 juli 2003 heeft de directeur DTe de ontwerp AMvB tezamen met het verzoek tot het uitbrengen van zijn advies ontvangen waarbij met name is verzocht om een inschatting te maken van wat de invloed van voorliggend ontwerpbesluit zal zijn op de leveringszekerheid voor kleinverbruikers, en wat de invloed zal zijn op de te verwachten kosten voor kleinverbruikers.

DTe heeft in dit advies de ontwerp AMvB op grond van de volgende criteria beoordeeld:

- Kosten voor de consument en efficiëntie van de voorgestelde maatregelen
- Effect op de gasmarkt / conformiteit met de (Gas-)wet
- Uitvoerbaarheid van de voorgestelde maatregelen

Dit advies is als volgt opgebouwd:

In het eerste deel van dit advies wordt op hoofdlijnen ingegaan op de beide onderwerpen pieklevering en procedure voor intrekken van de vergunning, van deze ontwerp AMvB. Eerst worden per onderwerp aan de hand van bovenstaande criteria adviezen gegeven. Vervolgens worden kort de argumenten gegeven die tot deze adviezen geleid hebben. In het tweede deel van dit advies worden de regelingen artikelsgewijs behandeld. Per artikel zal worden aangegeven welke onderdelen op grond van bovenstaande criteria naar de mening van DTe aanpassing behoeven. Tot slot volgt de samenvatting.

2 Hoofdlijnen

2.1 Hoofdlijnen Pieklevering

2.1.1 *Kosten voor de consument en efficiëntie van de voorgestelde maatregelen*

Advies 1	<i>De voorgestelde maatregelen mogen niet leiden tot hogere kosten voor de kleinverbruiker omdat de pieklevering in het verleden ook is gegarandeerd. Een wijziging in de structuur mag niet leiden tot verhoging van de kosten.</i>
----------	--

In antwoord op de vraag van DTe aan GTS (kenmerk 101578/4.B1298, d.d.11-08-2003) om een inschatting te geven van de effecten van de in de ontwerp AMvB voorgestelde maatregelen op het capaciteitsbeslag op de opslag- en transportmiddelen ten behoeve van de piekgaslevering, en de daarmee samenhangende kosten, heeft GTS aangegeven niet over een dergelijke raming en kosteninschatting te beschikken. Gegeven het feit dat in de afgelopen jaren deze dienst integraal door Gasunie werd aangeboden impliceert echter dat de kosten voor deze dienst reeds in de tarieven waren opgenomen. Op dit moment levert Gasunie Trade en Supply (hierna: Gasunie T&S) volgens een eigen transporttarief gas op de gasontvangstations. Dit transporttarief is inclusief flexibiliteit. Het lijkt aannemelijk dat in dit tarief ook de pieklevering begrepen is. De vergunninghouders nemen, waar het de kleinverbruikers betreft, vrijwel al het gas af van Gasunie T&S en het lijkt onwaarschijnlijk dat hier snel verandering in zal komen. Wanneer GTS pieklevering gaat verzorgen zal deze component uit het tarief van Gasunie T&S moeten verdwijnen, zodat verwacht mag worden dat de inkoopprijs van het gas voor de kleinverbruiker omlaag gaat. Gasunie T&S leverde deze dienst met behulp van de flexibiliteit van het Groningenveld. GTS zal genooddakt zijn voor deze dienst in de toekomst opslagcapaciteit te contracteren hetgeen altijd meer zal kosten. Het is echter naar de mening van DTe niet acceptabel dat door het minder efficiënt maken van deze dienst de kosten voor de kleinverbruiker omhoog gaan.

<i>Advies 2</i>	<i>Voor een efficiënte en kosteneffectieve regeling van de pieklevering is de inzet van het Groningenveld het meest effectief. Iedere andere oplossing zal minder kosteneffectief zijn.</i>
-----------------	---

Op dit moment koopt GTS gas in voor diensten als bewaken van de systeemintegriteit en flexibiliteit bij Gasunie T&S. Het Groningenveld is de enige bron waarvan in zeer korte tijd de capaciteit sterk opgevoerd kan worden. In één uur tijd kan de capaciteit verhoogd worden met 5 miljoen m³/uur.

Het ligt voor de hand dat gas voor deze diensten geleverd wordt uit het Groningenveld. Gezien de grote leveringscapaciteit en de grote flexibiliteit van dit veld is het mogelijk om deze diensten hier vandaan te voorzien van gas. Als het door de unbundling van Gasunie niet meer mogelijk is om deze diensten uit het Groningenveld te leveren dan zal inderdaad een minder efficiënte manier, zoals in deze ontwerp AMvB voorgesteld wordt, gebruikt moeten worden.

2.1.2 Effect op de gasmarkt

<i>Advies 3</i>	<i>Er dienen maatregelen in de AMvB opgenomen te worden om te voorkomen dat de handelsactiviteiten van GTS de gasmarkt verstoren. Deze inkoopactiviteit moet gereguleerd worden of overgelaten worden aan de vergunninghouders.</i>
-----------------	---

In het ontwerpbesluit wordt er van uitgegaan dat GTS voor de pieklevering gas en opslagdiensten inkoopt op de markt. Zo gauw in de markt bekend is dat een partij op een vast tijdstip een grote hoeveelheid gas en diensten inkoopt zal dit invloed hebben op de prijs en treedt marktverstoring op.

De verstoring van de gasmarkt wordt hier veroorzaakt doordat het in de markt bekend is dat GTS in een bepaalde tijdspanne een bepaalde hoeveelheid gas moet kopen. De aankoop van het gas moet op een vroeg moment in het jaar zijn beslag krijgen omdat de opslagfaciliteiten voor dit gas gevuld moeten zijn voordat de winterperiode aanbreekt. Bovendien moet GTS dit gas zoveel mogelijk in de zomermaanden transporteren omdat er dan meer vrije transportcapaciteit voorhanden is.

Een tweede effect dat de prijs op de gasmarkt zal beïnvloeden is het gegeven dat GTS, anders dan de vergunninghouders, niet de prikkel heeft om het gas zo efficiënt en goedkoop mogelijk in te kopen. De aankoop prijs van het gas wordt immers direct doorberekend aan de afnemers.

Het is zeer waarschijnlijk dat deze omstandigheden een verhogend effect hebben op de gasprijs, zodat het noodzakelijk is, om misbruik te voorkomen, dat deze inkoopactiviteit gereguleerd wordt. Indien dit niet gebeurt, zal namelijk het toezicht van DTe uiterst beperkt (zo niet onmogelijk) zijn.

Om de hierboven genoemde nadelige effecten te vermijden zou de inkoop van gas voor pieklevering overgelaten kunnen worden aan de vergunninghouders zelf. Deze zouden tussen april en oktober extra gas kunnen inkopen en leveren aan GTS opdat die dat gas kan opslaan in een berging. Deze procedure zou voorkomen dat er ineens grote hoeveelheden gas door één partij op de markt gekocht worden. Daarnaast zou als extra voordeel voor de vergunninghouders hun inkoopprofiel gelijkmatiger worden. GTS heeft echter aangegeven dat deze procedure een te grote administratieve druk op de organisatie zou leggen.

<i>Advies 4</i>	<i>Indien advies 2 niet wordt opgevolgd (het inzetten van het Groningenveld), en opslagen moeten worden ingezet, dient, in verband met de verstoring van de opslagmarkt, het beslag op de opslagen voor deze dienst zo beperkt mogelijk te worden gehouden. Daartoe dient in de AMvB te worden aangegeven welke opslagen voor deze dienst ingezet worden.</i>
-----------------	---

GTS heeft meegedeeld dat de LNG-opslag op de Maasvlakte ingezet zal worden voor pieklevering. DTe is het met GTS eens dat deze faciliteit uitermate geschikt is om in korte tijd grote hoeveelheden gas te leveren¹. Bovendien is de installatie in een gebied gelegen waarin grote aantallen kleinverbruikers gevestigd zijn zodat deze installatie snel op pieken in de vraag kan reageren. Echter gezien de beperkte opslagcapaciteit van deze opslag zal deze faciliteit gecombineerd moeten worden met één of meer van de andere opslagen. DTe is van mening dat wanneer er een te groot deel van de opslagcapaciteit van een opslag voor deze dienst gereserveerd wordt door GTS, de opslagmarkt verstoord wordt. De combinatie Maasvlakte/Alkmaar en Maasvlakte/Norg leveren respectievelijk een beslag op de opslagcapaciteit van Alkmaar en Norg van 38 % en 6 %. Omdat DTe is van mening dat het beslag dat deze dienst op de opslagen mag leggen zo beperkt mogelijk moet zijn lijkt het minder gewenst om Alkmaar voor deze dienst in te zetten.

2.1.3 Uitvoerbaarheid

<i>Advies 5</i>	<i>Om de regeling "piekleverancier" uitvoerbaar te maken dient in de leden 1 en 2 van artikel 2 opgenomen te worden bij welke temperatuur de regeling in werking treedt en voor welke voorzieningen GTS dient te zorgen.</i>
-----------------	--

Gezien het feit dat Gasunie, tot op heden, altijd in staat is gebleken om pieklevering te verzorgen geeft aan dat het transportnet van GTS in staat is het benodigde gas te transporteren.

Met betrekking tot de temperatuur waarbij de regeling in werking treedt (hierna: grenstemperatuur) en voor welke voorzieningen GTS moet zorgen wordt alleen in de toelichting beschreven. GTS heeft veel invloed gehad op de keuze van de grenstemperatuur, maar heeft niet verduidelijkt welke criteria hieraan ten grondslag liggen. Bijvoorbeeld wanneer de grenstemperatuur niet bij -9° wordt gelegd maar bij -10°C scheelt dat 88 miljoen m³ piekgas met als gevolg minder commodity en opslagkosten. De uitvoerbaarheid en de kostenbeheersing van de regeling neemt toe als duidelijk aangegeven wordt wat de regeling inhoudt.

¹ Informatie van GTS

Advies 6	<i>De handhaving van deze regeling moet ingevuld worden.</i>
-----------------	--

Ten aanzien van het onderwerp handhaving van het ontwerp besluit adviseert de directeur DTe vooral aandacht te schenken aan de handhaving van het bepaalde in de artikelleden 1, 3, 4 en 6. In grote lijnen betekent dit dat op de onderdelen 1 en 6 de handhaafbare plicht moet worden opgenomen om de directeur DTe te informeren. De mogelijkheid van het opvragen van contracten (in de leden 1 en 6) en de mogelijkheid van het geven van een bindende aanwijzing of het opleggen van een last onder dwangsom (in de leden 1, 3, 4, en 6) zou in artikelleden met name moeten worden genoemd.

In hoofdstuk 3 wordt per artikel aangegeven welke aanpassingen met betrekking tot de handhaving gewenst zijn.

2.2 Hoofdpijnen procedure bij intrekken vergunning

Het ontwerp Besluit bevat in artikel 3 een regeling voor de procedure bij intrekken van de vergunning. Het advies van DTe heeft hoofdzakelijk betrekking op vier punten. Allereerst betreft het het verwijderen van de doorleveringsverplichting voor de toeleveranciers, ten tweede de bekorting en afbakening van periode na faillissement of het voornemen tot intrekken van de vergunning tot aan het intrekken van de vergunning. In de derde plaats zou in de regeling meer aandacht moeten worden geschonken aan de kostenbeheersing en in de vierde plaats aan de handhaving van de regeling.

2.2.1 Conformiteit met de (Gas-)wet

Advies 7:	<i>In het ontwerp besluit wordt een verplichte doorlevering van toeleveranciers geïntroduceerd tijdens surseance, faillissement en in de periode tussen het voornemen de vergunning in te trekken en de daadwerkelijke intrekking van de vergunning. DTe adviseert de verplichte doorlevering uit het ontwerp-Besluit te schrappen. Indien de toeleveranciers ophouden de vergunninghouder te beleveren dient GTS dit gas zelf in te kopen en via de regionale netbeheerders aan de kleinverbruikers en de grootverbruikers te leveren.</i>
------------------	---

De verplichte doorlevering is naar het oordeel van DTe niet aan de toeleveranciers en de netbeheerders op te leggen. Tijdens surseance en faillissement is het aan de bewindvoerder of de curator om de bedrijfsvoering te bepalen. Een doorleveringsplicht zou naar alle waarschijnlijkheid in strijd zijn met de Faillissementswet. De periode waarbinnen het onderhavige advies dient te zijn uitgebracht biedt DTe niet de gelegenheid zich op dit punt van nader advies te voorzien.

Omdat het opleggen van een verplichte toelevering niet mogelijk lijkt dient GTS in het geval de toelevering aan de vergunninghouder onderbroken dreigt te worden, gas in te kopen en aan de regionale netbeheerder te leveren. De regionale netbeheerder moet worden verplicht de kleinverbruikers en de grootverbruikers van dit gas te voorzien.

Voor de toelevering door GTS wordt geen onderscheid gemaakt tussen grootverbruikers en kleinverbruikers omdat het ook voor grootverbruikers ondoenlijk is om in zeer korte tijd een nieuwe leverancier te vinden.

Advies 8: In het besluit moet worden geregeld dat voor het verkrijgen van een leveringsvergunning door de vergunninghouder in de algemene voorwaarden geregeld moet zijn dat in het geval de procedure tot intrekking van een vergunning is gestart, een contract tussen de kleinverbruiker en de nieuwe vergunninghouder tot stand kan worden gebracht.

De kleinverbruikers worden ondergebracht bij de andere vergunninghouders. Onzeker is of een contract tussen vergunninghouder en kleinverbruikers, dat immers tot stand komt door aanbod en aanvaarding, per AMvB kan worden opgesteld. Dit probleem wordt opgelost door deze mogelijkheid op te doen nemen in de algemene voorwaarden van de vergunninghouder. Bij het verlenen van een vergunning zal getoetst worden of deze voorwaarde is opgenomen in de algemene voorwaarden van de vergunningaanvrager. Voorts dient in de algemene voorwaarden van de vergunninghouder te worden opgenomen dat GTS gerechtigd is om zijn kosten in de periode van tien werkdagen voor de intrekking van de vergunning via de vergunninghouders te verhalen op de kleinverbruikers van de voormalige vergunninghouder.

2.2.2 Uitvoerbaarheid

Advies 9: De handhaving van het besluit moet beter geregeld worden.

Ten aanzien van het onderwerp handhaving van het ontwerp besluit adviseert DTe vooral aandacht te schenken aan de handhaving van het bepaalde in lid 8. (Nu de leden 2, 5, 6, 7 en 9 naar het oordeel van DTe moeten komen te vervallen). Het is aan te bevelen om de verplichtingen die in lid 8 ontstaan ook in de algemene voorwaarden van de vergunninghouders te doen opnemen als voorwaarde voor de verlening van een vergunning.

In hoofdstuk 4 wordt aangegeven welke aanpassingen met betrekking tot de handhaving gewenst zijn.

2.2.3 Kosten

Advies 10: GTS mag het gas dat in de tien werkdagen voor de intrekking van de vergunning ingekocht en geleverd moest worden door het wegvallen van één of meer toeleveranciers, tegen maximaal het geregleerde tarief bij de nieuwe vergunninghouder ter vergoeding indienen. DTe zou de bevoegdheid moeten krijgen om dit maximum tarief vast te stellen.

Zoals in het onderdeel pieklevering al is aangegeven heeft GTS geen prikkel om gas tegen de goedkoopste tarieven in te kopen. Om er voor te zorgen dat de kleinverbruikers niet met hoge kosten geconfronteerd worden bij de intrekking van de vergunning van hun vergunninghouder dienen inkoop en transportkosten gereguleerd te worden. Om GTS te motiveren om scherp in te kopen zou een maximum inkoopprijs bepaald kunnen worden, op basis van historische gasprijzen op het TTF, waarvoor GTS gas levert aan de betreffende kleinverbruikers.

De grootverbruikers kunnen zelf in onderhandeling treden met GTS om de prijs te bepalen en dienen zo snel mogelijk een andere leverancier te vinden.

2.2.4 Efficiëntie

<i>Advies 11:</i>	<i>De termijn tussen het voornemen tot intrekken van de vergunning/ de faillietverklaring en de werkelijke intrekking van de vergunning moet maximaal tien werkdagen zijn.</i>
-------------------	--

De geldende termijnen moeten stringent worden afgebakend anders kan de procedure bij het intrekken van de vergunning niet efficiënt verlopen. De verdeling door GTS en de switches van de kleinverbruikers moeten binnen die tien werkdagen geregeld zijn.

<i>Advies 12:</i>	<i>De meest efficiënte verdeling van de afnemers is een naar rato verdeling op basis van aantallen per standaardprofiel.</i>
-------------------	--

Kleinverbruikers worden in de toekomst afgerekend op standaard afnameprofielen. De profielen van 1 tot 5000 m³ betreffen huishoudens en de profielen van 5000 tot 170.000 m³ hebben betrekking op kleinzakelijke afnemers en appartementengebouwen. Om tot een goede verdeling te komen is een naar rato verdeling van aantallen afnemers redelijk. Om de minder aantrekkelijke afnemers eerlijk te verdelen is het aan te bevelen om de verdeling per afname categorie te doen. Een goede methode is de categorie te verbinden aan de standaard afnamepatronen.

3 Pieklevering (artikel 2)

Een algemene opmerking betreffende dit ontwerp besluit is dat de belangrijke zaken van de pieklevering, zoals hieronder bij de bespreking van **Lid 1** opgesomd, niet geregeld worden. Veel wordt uitgelegd in de toelichting of overgelaten aan de invulling van GTS zelf. Geadviseerd wordt om deze belangrijke punten zoveel mogelijk in de AMvB te regelen.

In hoofdstuk 5 zal nader ingegaan worden op kwantitatieve gegevens uit de toelichting en de extra gegevens die door GTS zijn verstrekt.

Hieronder treft u per artikellid een nader gespecificeerd advies aan inzake het onderdeel pieklevering

Algemene opmerkingen m.b.t. de leden 1 tot en met 4

In lid 1 t/m 4 wordt aangegeven dat de landelijke netbeheerder gas reserveert voor pieklevering en dat hij voorzieningen treft om dat gas naar de kleinverbruikers te transporteren. Het transporteren van gas door GTS betekent transport van gas naar het gasontvangststation van de regionale netbeheerder. De regionale netbeheerder neemt daar het transport over en levert het gas af aan de kleinverbruiker. Het zal duidelijk zijn dat GTS geen invloed heeft op de activiteiten van de regionale netbeheerder. Het is dan ook niet mogelijk om GTS verantwoordelijk te maken voor de levering van gas aan kleinverbruikers zonder dat de regionale netbeheerder de verplichting krijgt om het gas door zijn net te transporteren.

De vergunninghouder dient het gas nodig voor deze dienst af te nemen bij GTS. De formulering in de leden 1 tot en met 3 impliceert dat er een all-in aanbod gedaan wordt door GTS. In de eerste zin van lid 2 wordt echter vermeld dat de vergunninghouder moet contracteren. Deze formulering doet vermoeden dat de vergunninghouder een bepaalde contractsvrijheid heeft. Het is wenselijk dat de tekst in dit artikel aangepast wordt opdat hierover duidelijkheid bestaat bij de vergunninghouders. DTe stelt voor om de eerste zin van het 2^e lid te schrappen.

Wanneer een dergelijke dienst wordt aangeboden dient duidelijk te zijn welke kosten gemoeid zijn met de dienst. Het kan namelijk niet zo zijn dat een vergunninghouder een blanco cheque tekent voor piekleverantie. GTS dient dan ook deze dienst of volgens een langlopend contract te leveren met vooraf afspraken over prijs en aanpassingen of achteraf gedetailleerd inzage te geven in de opbouw van de kosten.

Zoals eerder opgemerkt in de hoofdlijnen, is er geen reden voor GTS, anders dan het gestelde in lid 4, om tegen de laagste prijzen opslagcapaciteit en commodity in te kopen. Het is dan ook waarschijnlijk alleen door middel van regulering mogelijk om de prijzen enigszins in de hand te houden. Door regulering kan ook duidelijk worden welke opslagfaciliteiten GTS kan inzetten voor deze dienst zodat de aangeboden dienst nog enigszins transparant wordt.

Lid 1

In dit lid zou opgenomen moeten worden wat in deze AMvB verstaan wordt onder voldoende voorzieningen voor pieklevering, namelijk:

- ☐ De landelijke netbeheerder reserveert volume en capaciteit voor de extra vraag van kleinverbruikers boven de grenstemperatuur;
- ☐ De grenstemperatuur;
- ☐ De landelijke netbeheerder betreft dit gas in de zomer en slaat het op in een berging voor gebruik in de winter;
- ☐ Een indicatie van welke opslagen hierbij betrokken gaan worden;
- ☐ De orde van grootte van de transportcapaciteit en de hoeveelheid gas die nodig is voor deze dienst.

Handhaving

Voor de inkoop van gas moet in dit lid aangegeven worden dat dit altijd op basis van een openbare inkoopprocedure moet gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan verschillende leveringscontracten bij toeleveranciers en inzage van DTe in deze contracten om ze op marktconformiteit te beoordelen. Dit is mogelijk door bijvoorbeeld de gemiddelde prijs over de afgelopen maand op het TTF te nemen. Daarnaast zou DTe over handhavinginstrumenten moeten beschikken zoals de mogelijkheid om een bindende aanwijzing te geven of een last onder dwangsom op te leggen.

Lid 2

In dit lid zou opgenomen moeten worden wat in deze AMvB verstaan wordt onder de dienst pieklevering, namelijk:

- ☐ De vergunninghouder blijft verantwoordelijk voor de levering tot de grens temperatuur;
- ☐ De vergunninghouder is verplicht dit extra gas en de transportcapaciteit bij de landelijke netbeheerder te betrekken.

Lid 3 en lid 4

In deze leden dient de handhaving nog geregeld te worden. Dit zou geëffectueerd kunnen worden doordat DTe inzage wordt verleend in de kosten en in de kostenopbouw van de dienst en de hierboven genoemde handhavinginstrumenten krijgt.

Lid 5

Geen opmerkingen.

Lid 6

Hoe wordt bepaald wat redelijk dan wel marktconform is en wie bepaalt dit? Hier moet aangegeven worden hoe de handhaving van dit artikel geregeld is. Zoals al eerder opgemerkt is er voor de landelijke netbeheerder geen prikkel om scherp gas of opslagcapaciteit in te kopen. Het zou kunnen zijn dat de landelijke netbeheerder een openbare inkoopprocedure start voor de totale hoeveelheid piekgas. Hierdoor zullen kleine handelaren niet in staat zijn mee te doen in de procedure. Met een dergelijke procedure zal het niet mogelijk zijn gas scherp in te kopen. Het inkoopproces kan gereguleerd worden doordat voorgescreven wordt dat de hoeveelheid piekgas verdeeld moet worden over verschillende contracten. Hier zou bijvoorbeeld DTe inzage moeten hebben in de tender en in de afgesloten leveringscontracten aan GTS. Voorts zou DTe een maximum prijs voor het gas moeten kunnen bepalen.

4 Procedure bij intrekken vergunning (artikel 3)

Hieronder treft u per artikellid een nader gespecificeerd advies aan inzake het onderdeel procedure bij intrekken vergunning.

Voor een goed begrip van de werking van de AMvB zou in de Toelichting moeten worden omschreven welke perioden er te onderscheiden zijn, bijvoorbeeld door middel van een tijdslijn, wanneer een termijn begint te lopen en wat het doel is van het stellen van de termijn.

Eerste lid

In het eerste lid van het ontwerp Besluit leveringszekerheid gas (hierna: Besluit) wordt een meldingsplicht van de vergunninghouder geïntroduceerd. Uit de ontwerp Nota van Toelichting (hierna: Toelichting) blijkt dat deze melding “via” de directeur DTe dient te verlopen. Gelet op het feit dat een snelle melding aan de directeur DTe van belang is voor de effectiviteit van dit Besluit, adviseer ik u om expliciet in de tekst van het eerste lid de melding aan de directeur DTe op te nemen. Daarnaast adviseer ik om het artikel aan te vullen door de vergunninghouder te verplichten deze mededeling gelijktijdig aan de landelijk netbeheerder te doen.

In de Toelichting bij dit artikellid op pagina 14 wordt vermeld dat als de vergunninghouder ten onrechte geen mededeling heeft gedaan, dit achteraf tot sancties kan leiden. Er is echter geen sanctiemogelijkheid opgenomen in de tekst van het ontwerp besluit zodat ten aanzien van dit verzuim geen sanctie kan worden opgelegd. Het ten onrechte niet mededelen zou eventueel een rol kunnen spelen in een civielrechtelijke verhaalsactie van gedupeerden tegen de vergunninghouder. Geadviseerd wordt om deze zin uit de Toelichting te schrappen.

Tweede lid

In de optiek van DTe dient dit artikellid geen doel. DTe kan niet af gaan op geruchten in de markt. Het verdient de voorkeur dat de marktpartijen gebruik maken van de civielrechtelijke weg, te weten het aanvragen van het faillissement van de vergunninghouder. Na de faillietverklaring start DTe de intrekkingprocedure.

Vierde lid

DTe adviseert in dit artikel niet te spreken van een “voornemen” tot het intrekken van de vergunning maar van een aankondiging. Een voornemen impliceert dat hiervan afgeweken kan worden terwijl dit niet de bedoeling is. Het gaat om een onomkeerbare situatie van aankondiging naar intrekking van de vergunning.

DTe adviseert om in dit artikellid ook op te nemen dat de directeur DTe ook de landelijk netbeheerder informeert over de ontvangst van het bericht door de vergunninghouder, bewindvoerder of curator, aangezien de landelijk netbeheerder maatregelen moet nemen om zich voor te bereiden op de levering aan de vergunninghouder als de toeleveranciers wegvallen in de tien werkdagen voor de intrekking van de vergunning. Tevens kan de landelijk netbeheerder alvast de voorbereidingen treffen voor de toepassing van het achtste lid.

Het bericht zou eveneens aan de regionale netbeheerder moeten worden gezonden opdat deze zich kan voorbereiden op de switches.

In de AMvB hoeft niet meer te worden opgenomen dat de vergunninghouder zijn toeleveranciers informeert, nu er naar het oordeel van DTe geen doorleveringsplicht voor die toeleveranciers in het leven moet worden geroepen.

DTe adviseert om in het Besluit op te nemen dat de directeur DTe bij het intrekingsbericht aangeeft dat hij binnen een termijn van maximaal tien werkdagen de vergunning zal intrekken. De termijn kan worden bekort als de landelijk netbeheerder het bepaalde in lid 8, het verdelen van de kleinverbruikers over de andere vergunninghouders, op een eerder tijdstip heeft afgerond. Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat ook de switch door de netbeheerders binnen die tien werkdagen zijn beslag moet hebben gekregen en dat de grootverbruikers een nieuwe leverancier moeten hebben gevonden.

Vijfde lid, zesde en zevende lid moeten worden geschrapt.

In plaats van deze leden dient een plicht voor GTS te worden opgenomen om, als de toeleveranciers van de vergunninghouder van wie de vergunning zal worden ingetrokken, gedurende tien werkdagen de levering aan deze vergunninghouder over te nemen ten behoeve van zowel de kleinverbruikers als de grootverbruikers. Hiermee wordt beoogd om de continuïteit van de gaslevering aan de afnemers gedurende een beperkte periode te garanderen. In deze periode krijgen niet alleen de kleinverbruikers maar ook alle andere afnemers van de vergunninghouder van wie de vergunning zal worden ingetrokken de mogelijkheid om een andere leverancier te zoeken.

Om de continuïteit van de gaslevering gedurende die tien werkdagen te waarborgen moet echter niet alleen GTS worden verplicht om te leveren, ook de verschillende netbeheerders moeten worden verplicht om het transport te verzorgen. Deze netbeheerder kunnen immers ook met betalingsachterstanden van de klanten van de vergunninghouder worden geconfronteerd, waardoor zij civielrechtelijk het recht hebben om de dienstverlening stop te zetten². DTe adviseert derhalve om te regelen dat de netbeheerders in de periode van verplichte doorlevering geen afnemers mag afschakelen, tenzij dit voor de systeemintegriteit noodzakelijk is.

Het tarief van GTS moet vooraf worden gereguleerd en kan, voor zover het betreft de levering ten behoeve van de kleinverbruikers, na afloop in rekening worden gebracht bij de klanten van de voormalige vergunninghouder. De kosten van GTS en de kosten van de regionale netbeheerder worden bij elkaar genomen en overeenkomstig de verdeling van de kleinverbruikers ingediend bij al de betrokken vergunninghouders. De vergunninghouders verhalen deze kosten bij de kleinverbruikers van de voormalige vergunninghouder.

De kosten van netbeheerders zullen voornamelijk bestaan uit openstaande rekeningen en de operationele kosten van het switchen van de verschillende klanten op het moment dat de landelijk netbeheerder deze klanten over de overige vergunninghouders verdeelt. De kosten van de openstaande rekeningen worden bepaald door DTe vastgestelde tarieven en kunnen derhalve vooraf als redelijk worden beschouwd. De

² De betaling van een klant aan de netbeheerder gaat vaak via de leverancier.

operationele kosten van de netbeheerder kunnen door DTe eveneens vooraf op redelijkheid worden getoetst door het beoordelen van de draaiboeken die deze netbeheerders voor een dergelijke situatie opstellen.

Handhaving

De landelijke en de regionale netbeheerder mogen slechts de gereguleerde maximum tarieven via de vergunninghouders in rekening brengen aan de kleinverbruikers. Indien te hoge prijzen worden berekend zou DTe moeten kunnen handhaven door bijvoorbeeld een bindende aanwijzing te geven of een last onder dwangsom op te leggen.

De mogelijkheid van het indienen van de kosten bij de vergunninghouder opdat deze de kosten verhaalt op de kleinverbruiker dient voorts contractueel te worden ingebed via de algemene voorwaarden van de vergunninghouder. Bij de vergunningverlening dient de opname in de algemene voorwaarden van deze mogelijkheid te worden getoetst.

Achtste lid

DTe adviseert om de kleinverbruiker in lid 8 niet één maand de tijd te geven om een andere leverancier te kiezen maar drie maanden. De kleinverbruiker krijgt zo voldoende tijd om zijn rekening te bestuderen en de voorwaarden te vergelijken met die van andere aanbieders.

Voorts is het noodzakelijk aan dit artikellid toe te voegen dat de regionale netbeheerder de kleinverbruikers informeert dat zij zijn overgegaan naar de met name te noemen andere vergunninghouder. Hierdoor weet de kleinverbruiker aan wie hij de rekening moet betalen.

De nieuwe leverancier (de noodleverancier) dient ertoe worden verplicht om onverwijld aan zijn nieuwe kleinverbruikers mede te delen dat zij binnen drie maanden naar een andere leverancier kunnen switchen alsmede welke voorwaarden gelden. Deze voorwaarden dienen de voorwaarden te zijn die ook voor zijn andere kleinverbruikers gelden. Op deze manier krijgt de nieuwe vergunninghouder ook de prikkel om redelijke tarieven en voorwaarden te hanteren voor de geswitchte klant.

Tevens adviseer ik de leesbaarheid van de laatste zin van het achtste lid te vergroten door deze zin in meer zinnen te splitsen en door “genoemde datum” te vervangen door “de datum waarop de intrekking van de vergunning ingaat”.

Handhaving: In dit lid wordt geregeld dat de nieuwe (door de landelijk netbeheerder aangewezen) vergunninghouder de levering van gas aan de kleinverbruiker voortzet.

Het zou aan de werking van dit artikellid bijdragen indien het als voorwaarde voor het verkrijgen van een leveringsvergunning zou kunnen worden opgenomen dat de vergunninghouder de verplichting in zijn algemene voorwaarden heeft opgenomen. Tevens dient in de voorwaarden van de vergunninghouders te worden vastgelegd dat de afnemer instemt met de overname van zijn contract door een andere vergunninghouder in het geval de procedure tot intrekking van een vergunning is gestart.

Daarnaast dient bij de vergunningverlening de voorwaarde te worden gesteld dat de nieuwe leverancier de kleinverbruiker belevt tegen zijn eigen standaard leveringsvoorwaarden.

Tevens past, net als bij de voorgaande leden, opnieuw een toezichts- en handhavingsmogelijkheid voor de directeur DTe. Aan de directeur DTe dient nog de bevoegdheid te worden gegeven om een bindende

aanwijzing of een last onder dwangsom aan de vergunninghouder op te leggen als hij de nieuw bij hem ondergebrachte kleinverbruiker niet belevet.

Het staat de kleinverbruiker ook vrij om zijn vordering aan de rechter voor te leggen.

Negende lid

Gezien het feit dat GTS in de door DTe voorgestelde regeling al in het eerste stadium zorgdraagt voor een ononderbroken levering, is het negende lid overbodig geworden. DTe adviseert dit lid te schrappen.

Tiende lid

Het lijkt er op dat het stellen van deze termijn van tien werkdagen is gedaan om de periode waarover de landelijk netbeheerder zich garant stelt voor de betaling aan de toeleveranciers te beperken. Met deze bepaling gebeurt dat echter niet. Het zou namelijk wel een tijd kunnen duren voordat toepassing is gegeven aan het zesde lid. Eerst dienen namelijk de gederfde inkomsten te worden vastgesteld en vervolgens te worden vergoed.

De tien werkdagen termijn in het tiende lid zou derhalve stringenter zijn als het zesde lid niet in het tiende lid werd genoemd. DTe adviseert om in het tiende lid als volgt aan te passen: “De vergunning wordt ingetrokken op een termijn van ten hoogste tien werkdagen nadat de landelijk netbeheerder toepassing heeft gegeven aan het achtste lid.”

5 DE NOTA VAN TOELICHTING

5.1 Algemeen

In aanvulling op hetgeen hierboven is aangegeven over de Toelichting, merk ik nog het volgende op.

Het onderhavige Besluit beoogt de kleinverbruiker te beschermen tegen een onbetrouwbare leverancier. Zoals ook in de Toelichting wordt aangegeven, heeft het vergunningstelsel van artikel 43 tot en met 49 Gaswet eveneens deze bescherming van de kleinverbruiker tot doel. Zo bepaalt artikel 45, eerste lid, onderdeel a Gaswet dat slechts bedrijven die over goede organisatorische, financiële en technische kwaliteiten beschikken voor een vergunning in aanmerking komen. Het vergunningstelsel en het Besluit kunnen dan ook niet los van elkaar worden gezien. Ik adviseer u dan ook om in de Toelichting nader in te gaan op de relatie tussen beide regelingen en hierbij aandacht te besteden aan onderstaande overwegingen.

DTe is van mening dat het zwaartepunt van de bescherming van de kleinverbruiker dient te liggen bij het vergunningstelsel. Het Besluit wordt gezien als een soort “vangnet”. DTe geeft er dan ook de voorkeur aan om via een goede invulling van het vergunningstelsel vooraf zoveel mogelijk problemen te voorkomen, boven het oplossen van deze problemen via een noodleverancier. Een goede invulling van het vergunningstelsel betekent in de eerste plaats, zoals thans reeds door DTe wordt gedaan, dat op een nauwkeurige wijze getoetst wordt aan de criteria uit artikel 45 Gaswet, waardoor slechts financieel gezonde bedrijven aan kleinverbruikers kunnen leveren. Daarnaast blijft de controle bestaan of de vergunninghouder ook na de vergunningverlening blijft voldoen aan deze criteria. Indien dit niet het geval is, kan nog tijdig actie worden ondernomen door het intrekken van de vergunning op grond van artikel 47 Gaswet. Een zorgvuldige invulling van en controle op het vergunningsstelsel leidt er naar het oordeel van DTe toe dat zelden een beroep hoeft te worden gedaan op de noodleverancier uit het Besluit. Indien evenwel tijdens de aangekondigde evaluatie van het Besluit blijkt dat er regelmatig beroep wordt gedaan op een noodleverancier, zal dit moeten leiden tot een aanscherping van het vergunningsstelsel.

5.2 Specifieke opmerking per bladzijde

Bladzijde 6:

Met betrekking tot het gestelde onder de eerste bullit “Gaslevering aan kleinverbruikers wordt een activiteit met concurrentie, inclusief het risico op faillissement, omdat de portfolio kleinverbruikers niet meer zeker is na marktopening.” wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat de huidige vergunninghouders geen risico lopen op een faillissement. Huidige vergunninghouders kunnen wel degelijk in een faillissementsprocedure terecht komen. Correct is dat de huidige vergunninghouders momenteel een vrijwel constant klantenbestand beheren en dat dit na liberalisering kan wijzigen.

Het gestelde onder de tweede bullit en de vervolgens gegeven toelichting verdienen naar het oordeel van DTe een verdere verduidelijking: Het geschetste probleem dat staking van levering van gas door één leverancier niet slechts gevolgen heeft voor de specifieke klanten van de betreffende leverancier wordt veroorzaakt door ten eerste het feit dat kleinverbruikers niet op efficiënte wijze individueel kunnen worden afgeschakeld. Ten tweede brengt het afsluiten en met name het opnieuw aansluiten van kleinverbruikers (maatschappelijk ongewenste) veiligheidsrisico's met zich mee.

Het faillissement van een leverancier die aan grootverbruikers levert hoeft daarentegen voor de handhaving van de systeemintegriteit geen problemen op te leveren omdat de netbeheerder bij grootverbruikers in staat is om door afschakeling van die grootverbruiker van het gastransportnet op efficiënte wijze de afname van gas uit het gastransportnetwerk te beperken. Een regeling van noodleveranciers gericht op een veilige en continue belevering van gas aan kleinverbruikers is, gegeven de tijd en kosten om afnemers weer veilig aan te sluiten, te prefereren.

Bladzijde 6:

Het in gevaar brengen van de systeemintegriteit wordt hier nogal simplistisch voorgesteld. In het hoge druk net van GTS wordt gebalanceerd op druk. Voordat de gasdag begint zorgt GTS ervoor dat de druk maximaal is. Om de transportcapaciteit in het netwerk op peil te houden (systeemintegriteit) mag de druk in het netwerk niet onder bepaalde minimumwaarden komen. Om deze taak uit te voeren wordt door de centrale commando post (CCP) van GTS in Groningen op bepaalde cruciale plaatsen in het hoge druknetwerk (HTL) de druk gemeten. Daalt de druk te veel dan voegt GTS extra gas aan het net toe, stijgt de druk te veel dan beperkt GTS de invoer op entry-points. Voor deze taak heeft GTS op dit moment een leveringscontract afgesloten met Gasunie T&S. Uit het voorafgaande blijkt dat balanceren dus niet berust op de vergelijking van input- en outputgasstromen, zodat hieruit de conclusie getrokken kan worden dat de gaslevering bij pieken in de vraag in verband met extreem lage temperaturen vooral een administratieve activiteit is. Met andere woorden waar moet de rekening voor het geleverde gas en het uitvoeren van balanceringsactiviteiten naar toe!

Bij distributienetwerken is dit nog veel duidelijker. Invoeding uit het GTS netwerk is namelijk druk afhankelijk. Zakt de druk in een regionaal netwerk dan zal de op het gasontvangststation meer gas binnen gelaten worden.

Bladzijde 7. Algemene opmerking bij paragraaf 3.1 "Pieklevering"

In de vorige opmerking betreffende balanceren wordt aangegeven dat balanceren in principe een administratieve actie is. Ditzelfde geldt voor pieklevering omdat zoals boven beschreven is eerst de systeemintegriteit bewaard moet worden en pas daarna de veroorzaker van de onbalans geïdentificeerd wordt aan de hand van invoed- en afname gegevens. Deze piekleveringsregeling is een verbijzondering van een gedeelte van de procedure voor bewaken van de systeemintegriteit.

Bladzijde 8, twee alinea:

Een analyse van de temperatuurgegevens van de Bilt over de periode 1975 tot 1999 geeft aan dat temperaturen van -9°C gemiddeld één maal in de vier jaar optreden en dat de duur van de periode gemiddeld 56 uur is.

In deze AMvB is gekozen voor een grenstemperatuur van -9°C. Voor deze temperatuur is gekozen op basis van de volgende overwegingen namelijk:

- ☐ Deze temperatuur komt regelmatig voor (één maal per twee jaar)
- ☐ De piekvraag moet niet te lang duren (100 uur)
- ☐ De hoeveelheid piekgas mag niet te groot zijn.

Op basis van de door GTS ter beschikking gestelde gegevens is de gevoeligheid van de hoeveelheid piekgas tegen de temperatuur berekend. In de onderstaande tabel worden deze resultaten gegeven. Het is opmerkelijk dat wanneer een grenstemperatuur van -10°C gekozen wordt de hoeveelheid piekgas beduidend lager is met als gevolg beduidend lagere kosten. Naar de mening van de DTe dient de argumentatie voor de voorgestelde grenstemperatuur aangescherpt te worden.

Temperatuur	Hoev. Piekgas	%	lev.cap.
-17	0	0,00	0
-16	2.240.700	0,88	320.100
-15	8.962.800	3,50	640.200
-14	24.007.500	9,38	960.300
-13	44.814.000	17,50	1.280.400
-12	75.223.500	29,38	1.600.500
-11	115.236.000	45,00	1.920.600
-10	168.052.500	65,63	2.240.700
-9	256.080.000	100,00	2.560.800

Vanwege de benodigde hoeveelheid gas bij -9°C voor pieklevering (260 miljoen m³)³ en de maximale transportcapaciteit (2,6 miljoen m³/uur)⁴, heeft GTS aangegeven dat in ieder geval de LNG-opslag op de Maasvlakte (72 miljoen m³) zal worden ingezet. Daarnaast zullen ook nog andere opslagen, zoals Alkmaar en/of Norg, ingezet moeten worden. De injectietijd bij Alkmaar en Norg voor het restant van het piekgas (188 miljoen m³) is bij maximum injectie capaciteit respectievelijk 42 en 8 dagen en minimum injectie capaciteit 78 en 18 dagen⁴. Zoals in hoofdstuk 2 als is aangegeven is het beslag dat op de opslag in Alkmaar gelegd wordt bij een grenstemperatuur van -9°C te groot (38%). Bij een lagere grenstemperatuur, bijvoorbeeld -10°C vermindert het beslag naar 19%.

In geval van de LNG-opslag zijn er misschien problemen te verwachten door de lange vultijd (300 dagen). Uit analyse van de temperatuur gegevens van de Bilt over de afgelopen 25 jaar blijkt dat de laagste temperaturen meestal in januari optreden. Wanneer er in een winter echter twee koude perioden zijn met temperaturen onder -9°C dan kan het mogelijk zijn dat de LNG-opslag voor de tweede periode niet meer inzetbaar is.

Bladzijde 8, laatste alinea:

Zie kostenverhaal in paragraaf Hoofdpijnen. De controle van de kosten achteraf is een zeer moeilijke zaak. Het lijkt hier aan te bevelen om deze tarieven te reguleren.

Bladzijde 12:

De derde alinea, beginnend met “Vooruitlopend op” en eindigend met “vraagt.” moet worden verwijderd. Deze alinea loopt te zeer vooruit op een uitgebalanceerd oordeel over wat redelijke prijzen zijn en beperkt daarmee nodeloos de directeur DTe in zijn oordeelsvorming. Eveneens dient op deze bladzijde de verwijzing naar artikel 26 Gaswet te worden verwijderd. Na de volledige liberalisering van de gasmarkt op 1 juli 2004 wordt de tariefvaststelling van artikel 26 Gaswet vervangen door de vangnetbepaling van artikel 44, tweede lid van de Gaswet. Op grond van deze bepaling kan de directeur DTe de tarieven voor kleinverbruikers in de vrije markt monitoren en indien hij deze onredelijk acht alsnog vaststellen⁵.

Artikel 2 tweede lid

Cryptisch stukje, moet nog worden aangepast.

Artikel 2 derde lid

GTS heeft aangegeven dat voor een huishouden de vaste kosten, transport en opslag, op een bedrag tussen € 30 en € 50 zou komen. Piekgas zou een bedrag tot € 20 opleveren. Voor een gemiddeld huishouden zou dit betekenen dat de pieklevering minimaal 21% en maximaal 35%. Van de transportcomponent van de

³ Gegevens verstrekt door GTS

⁴ Bepaald op basis van gegevens uit het rapport “Technical Study Gas Storage” BET, 16.05.2001

⁵ Het betreft een bevoegdheid die de directeur DTe in mandaat voor de directeur-generaal uitoefent.

gasrekening omvat en dat voor de commodity dit maximaal tot een verhoging van 3% kan leiden. De dienst bedraagt dan tussen 4% en 7% van de totale gasrekening.

Zoals in hoofdstuk 2 wordt aangegeven is GTS van plan de LNG-opslag in de Maasvlakte in combinatie met een ondergrondse berging te gaan inzetten voor de pieklevering. De LNG-opslag is een installatie die in de jaren 70 gebouwd is voor levering van korte steile pieken in de vraag. Als zodanig is deze installatie dus al 25 jaar inzetbaar voor pieklevering en kan er vanuit gegaan worden dat de kosten opgenomen zijn in de huidige gasprijs. De inzet van deze installatie kan dus geen verhoging van de gasprijs voor de kleinverbruikers betekenen.

Met betrekking tot de andere opslagen zal er voor gewaakt moeten worden dat er redelijke en marktconforme prijzen gerekend gaan worden voor deze faciliteiten. De mogelijkheid dat DTe inzage krijgt in de contracten zal noodzakelijk zijn.

Artikel 2 vierde lid

Handhaving is hier inderdaad ten onrechte nog niet geregeld.

Artikel 2 zesde lid

Zie opmerkingen in Hoofdpijnen onder conclusie 5.

Artikel 3 vierde lid

Op pagina 15 kan de laatste alinea worden verwijderd omdat dit een herhaling is van de alinea daarvoor.

Artikel 3 achtste lid

Een systeem van het verdelen van klanten over de verschillende leveranciers blijft – hoewel in bepaalde situaties misschien wenselijk – een verstoring van de markt. Immers, niet het mechanisme van concurrentie bepaalt de marktverdeling maar een door de overheid getroffen maatregel. Het feit dat deze verdeling naar rato gebeurt, maakt dit niet anders. Ik adviseer u dan ook om in de Toelichting bij dit lid, de zin *“Daardoor is enerzijds gewaarborgd..... terwijl anderzijds de markt, doordat een objectief criterium wordt gebruikt, niet ernstig wordt verstoord”*, te veranderen door het woord “markt” te veranderen in “marktverhoudingen tussen vergunninghouders”

6

Samenvatting

Dit advies van DTe aan de Minister betreffende het ontwerp besluit leveringszekerheid Gaswet omvat enerzijds regels omtrent de levering en het transport van gas ten tijde van lage etmaaltemperaturen en anderzijds regels waarmee een procedure voor de noodleverancier is vastgelegd.

DTe heeft in dit advies het ontwerp besluit op grond van de volgende criteria beoordeeld:

- ☐ Kosten voor de consument
- ☐ Effect op de gasmarkt / conformiteit met de (Gas-)wet
- ☐ Uitvoerbaarheid van de voorgestelde maatregelen
- ☐ Efficiëntie van de voorgestelde maatregelen

Met betrekking tot het onderdeel “pieklevering” adviseert DTe om het besluit zodanig aan te passen dat gewaarborgd is dat toepassing van deze regeling niet tot hogere kosten voor de kleinverbruiker leidt. Voorts dient het besluit maatregelen te omvatten die voorkomen dat de activiteiten van de landelijk netbeheerder op de gas- en opslagmarkt deze markten niet verstoren. Om tot een goede en eenduidige afbakening van de taken van landelijke netbeheerder te komen dient in het besluit omschreven te worden welke taken de landelijke netbeheerder krijgt opgelegd en welke voorzieningen hij moet treffen. Tenslotte moet in het besluit opgenomen worden hoe de handhaving van deze regeling ingevuld wordt.

Met betrekking tot het onderdeel “procedure bij intrekken vergunning” adviseert DTe om de vergunning van de vergunninghouder tien werkdagen na aankondiging of na faillietverklaring daadwerkelijk in te trekken. In de periode tussen de aankondiging van het intrekken van de vergunning of de faillietverklaring en de daadwerkelijke intrekking, verzorgt de landelijke netbeheerder de levering aan de afnemers van de betreffende vergunninghouder. Hiertoe handelt de landelijke netbeheerder onder de leveringsvergunning van de betreffende vergunninghouder. In de periode van tien werkdagen worden de kleinverbruikers naar rato verdeeld over de andere vergunninghouders. De kosten van de “switch” en de doorlevering worden door de landelijke netbeheerder in rekening gebracht bij de vergunninghouders die de betreffende kleinverbruikers hebben overgenomen. De vergunninghouders verrekenen deze kosten met de betreffende afnemers. Om de kosten voor de kleinverbruikers beperkt te houden dienen er in het besluit nog handhavingmogelijkheden te worden opgenomen.